

Гармідер Л.Д.*д.е.н., професор, завідувач кафедри «Підприємництво, організація виробництва та теоретична і прикладна економіка», Український державний хіміко-технологічний університет***Garmider Larysa***Ukrainian State University of Chemical Technology***Лихоп'юк Д.П.***аспірант кафедри «Підприємництво, організація виробництва та теоретична і прикладна економіка», Український державний хіміко-технологічний університет***Lykhopok Denys***Ukrainian State University of Chemical Technology*

ДОСТУПНІСТЬ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ ЗАЙНЯТОСТІ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ПОСЛУГ

AVAILABILITY OF REMOTE EMPLOYMENT FOR THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE FIELD OF SERVICES

Анотація. У статті наведено аналіз факторів, що розвивають сферу послуг під впливом цифрової трансформації економіки, а також факторів, що її стримують. Досліджено можливість впливу інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на здійснення діяльності структур сфери послуг. Розглянуто проблему ІКТ щодо застосування дистанційної зайнятості та роботи у «хмарних» технологіях як інноваційно-інформаційному типу зайнятості, характерного для перехідного періоду економіки від постіндустріальної до цифрової, що формується під час зростання використання ІКТ. Зроблено акцент на проблематиці взаємозв'язків між перспективами розвитку дистанційної форми зайнятості у сфері послуг, її ролі у сервісній цифровій економіці, а також застосовності в цій формі зайнятості ІКТ загалом і «хмарних» технологій зокрема. Розраховано коефіцієнт застосовності інструментарію ІКТ в організаціях сфери послуг Дніпропетровського регіону (за видами економічної діяльності).

Ключові слова: сфера послуг, класифікація послуг, цифрова трансформація економіки, інноваційно-інформаційна система розвитку, інформаційно-комунікаційні е-технології, дистанційна форма зайнятості.

Постановка проблеми. Сучасна сфера послуг – це динамічний багатофункціональний комплекс галузей і підприємницьких структур, що входять до складу національних і регіональних економік, взаємопов'язаний зі світовим економічним простором в умовах цифрової трансформації економік і бізнесу. Рівень розвитку сфери послуг багато в чому зумовлює рівень і якість життя населення. В умовах цифрової економіки в Україні та її регіонах зростає частка наукоємної праці у сфері послуг, а саме у високотехнологічних і високопрофесійних видах діяльності (фінансові, ділові, інноваційно-інформаційні

та бізнес-послуги). На аутсорсинг переводяться робочі місця адміністративної підтримки, фінансових операцій, комп'ютерного та математичного забезпечення тощо, що дає змогу мінімізувати витрати на утримання регіональної інфраструктури сфери послуг. У статті проведено аналіз як факторів, що розвивають сферу послуг під впливом цифрової трансформації економіки, так і стримуючих факторів на ринку послуг.

Сучасна економіка вимагає дослідження розвитку дистанційної форми зайнятості у сфері послуг, а також застосовності в цій формі зайнятості інформаційно-комунікаційних технологій, підрахунку коефіцієнта застосовності ІКТ в організаціях сфери послуг в окремо взятому регіоні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема трансформації сфери послуг займаються багато дослідників, які вивчають вплив цифровізації на економіку сфери послуг. Серед таких дослідників слід відзначити роботи А. Фішера, Д. Белла, К. Лавліка, Ф. Кетлера, Т. Хілла, С.Ф. Поважного, І.А. Грищенко, Л.В. Ткаченка, Б.М. Данилишина, В.І. Куценка, Н.А. Кухарської, Л.В. Тимошенка, В.І. Дубницького, О.В. Батури.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. У статті авторами виконано аналіз як факторів, що розвивають сферу послуг під впливом цифрової трансформації економіки, так і стримуючих факторів на ринку послуг. У цьому концепті досліджено можливість впливу інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на здійснення діяльності структур сфери послуг. При цьому розглянуто проблему ІКТ щодо застосування дистанційної зайнятості та роботи у «хмарних» технологіях як інноваційно-інформаційного типу зайнятості, характерного для перехідного періоду від постіндустріальної економіки до цифрової економіки, що формується під час зростання використання ІКТ. Досліджено перспективи розвитку дистанційної форми зайнятості у сфері послуг, її ролі в сервісній цифровій економіці, а також застосовність у цій

формі зайнятості ІКТ загалом і «хмарних» технологій зокрема, підраховано коефіцієнт застосовності інструментарію ІКТ в організаціях сфери послуг за видами економічної діяльності у Дніпропетровському регіоні.

Мета статті. Головною метою роботи є визначення впливу ІКТ на організацію сфери послуг, аналіз розвитку дистанційної зайнятості в умовах цифрової трансформації економіки України та її регіонів, зокрема за рахунок більш широкого використання ІКТ.

Виклад основного матеріалу. З розвитком інформаційних технологій відбуваються глибокі зміни у взаємовідносинах держави, бізнесу й суспільства, що впливає на структуру економіки в умовах цифрової трансформації, виводячи на лідируючі позиції мережеву та сервісну економіку, тобто економіку сфери послуг. В Україні та її регіонах відбуваються глибокі перетворення в соціально-трудових відносинах і зайнятості у сфері послуг.

У постіндустріальній економіці сфера послуг посідає провідне місце, і якщо раніше під сферою послуг прийнято було розуміти «сукупність галузей національної економіки, праця робітників яких безпосередньо спрямована на створення особливого виду продукту, споживаного безпосередньо в процесі його виробництва» [1], то в постіндустріальній економіці зі сферою послуг пов'язані практично всі види діяльності, отже, сферу послуг слід сприймати значно глибше, а саме як активно зростаючий, значимий і такий, що набуває все більшої ваги, сектор економіки, який характеризується інноваційністю створення продукту (інноваційністю у створенні сервісних високо-технологічних і високопрофесійних послуг) і сукупністю зв'язків, що виникають у процесі виробництва сервісного продукту.

На думку відомої дослідниці економічної галузі, професорки Н.А. Восколович, «активізація ролі сервісного сектору в національній економіці стала можлива завдяки впливу низки факторів, а саме приватизації, усунення монополії держави на деякі види послуг, створення законодавчо-правової бази підприємницької діяльності, лібералізації ціноутворення і формування конкурентного середовища» [2].

Для розуміння й дослідження взаємозв'язків сервісних послуг і дистанційної зайнятості в умовах цифрової трансформації економіки та бізнесу необхідно мати уявлення про класифікацію сервісних послуг. Аналіз показав, що в міжнародній практиці обліку послуг використовуються різні методичні підходи до вирішення цього завдання. Так, у рамках класифікації COT (Світової організації торгівлі, або "World Trade Organization") виділяється понад 150 видів послуг, згрупованих у такі дванадцять секторів:

- 1) ділові послуги;
- 2) послуги зв'язку;
- 3) фінансові послуги;
- 4) дистриб'юторські послуги;
- 5) освітні послуги;
- 6) послуги в галузі охорони здоров'я та соціального забезпечення;
- 7) послуги, пов'язані із захистом довкілля;
- 8) туристські та пов'язані з ними послуги;
- 9) будівельні та пов'язані з ними інженерні послуги;
- 10) транспортні послуги;
- 11) послуги з організації дозвілля, культурних і спортивних заходів;
- 12) інші послуги, які не увійшли в названі [3].

Очевидно, що ступінь інформатизації їх діяльності в рамках процесу цифровізації та формування дистанційної форми

зайнятості різний, зумовлений комплексом причин, отже, має стати предметом особливого дослідження. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) нині істотно інтегровані в усі процеси домогосподарств, держави й суспільства. Внаслідок цього процесу змінилися соціальна роль і значимість комп'ютерних мереж у суспільстві, а також парадигма організації обчислень.

На зміну клієнт-сервісної архітектурі прийшли «хмарні» сховища й центри обробки даних, наприклад, в інноваційно-інформаційної галузі. Інтеграція ІКТ у рамках цифрових трансформацій економіки й бізнесу не стала винятком для зайнятості у сфері послуг. Автори дослідження погоджуються із класифікацією зайнятості робітників на основі застосування ІКТ, запропонованої канадськими дослідниками, які виділили три такі її типи:

- зайнятість у галузях, що застосовують ІКТ;
- зайнятість у галузях, що виробляють ІКТ;
- зайнятість у галузях, які не застосовують ІКТ [4].

При цьому автори дослідження схильні вважати, що в доступному для огляду майбутньому зайнятість третьої групи не залишиться зовсім, тоді тематика формування цифрової універсальної інфраструктури національної та регіональної економік буде поширюватися на всі галузі, сфери соціального спрямування. Дійсно, відомо, що поширення дистанційної зайнятості в процесі цифровізації не було б настільки масштабним без активного розвитку ІКТ, які активно зростають та еволюціонують, переходячи в новий стан "Cloud Computing" [5].

Все це є свідченням того, що сучасні організації та підприємницькі структури сфери послуг перебувають на новому етапі свого розвитку на переході від постіндустріальної економіки до цифрової економіки, коли завдяки розвитку ІКТ як для суспільства, так і для економіки відбувається перехід до нової моделі, а саме інноваційно-інформаційної моделі розвитку (ІІМР), до інноваційних форм комунікацій, нових форм організації та розвитку бізнесу, у секторі підприємницької діяльності, нової архітектури ринку праці та соціально-трудових відносин, в основі яких лежить управління інформацією та знаннями. Зростання нематеріального виробництва визнано ключовим елементом інноваційно-інформаційної економіки. Нематеріальне виробництво, наприклад штучний інтелект, цифрові платформи, бази даних ("Big Data" тощо) та ІКТ, лежать в основі розвитку сфери сучасного сектору послуг, а саму сферу послуг можна віднести перш за все до основної характеристики постіндустріальної економіки, а далі до цифрової економіки.

У табл. 1 наведено результати експертного оцінювання можливості застосування дистанційної зайнятості загалом та дистанційної зайнятості на основі застосування ІКТ у сфері послуг зокрема.

Критерії, за якими оцінювалася застосовність ІКТ і можливість дистанційної зайнятості у сфері послуг, були побудовані на підставі використання критеріїв Держстату України щодо класифікації організацій, що використовують ІКТ у своїй діяльності, з тією лише різницею, що ключовим цілепокладанням було надання послуг споживачеві за допомогою використання організацією (підприємницькою структурою) сфери послуг таких ІКТ, як персональні комп'ютери, локальні обчислювальні мережі, електронна пошта, глобальні інформаційні мережі, мережа Інтернет, широкопasmовий доступ, цифрові технології. З наведеної таблиці бачимо, що ймовірність застосування дистанційної зайнятості під час надання послуг у цій галузі економіки існує серед майже усіх (два з п'ятнадцяти) видів послуг, окрім готель-

Види послуг з оцінкою застосовності дистанційної зайнятості та ІКТ

Послуги	Дистанційна зайнятість, ймовірність застосування	Дистанційна зайнятість за допомогою ІКТ, ймовірність застосування
Побутові	Так	Немає
Транспортні	Так	Так
Послуги зв'язку	Так	Так
Житлові	Так	Немає
Комунальні	Так	Немає
Послуги готелів та аналогічних засобів розміщення	Немає	Немає
Культури	Так	Так
Туристські	Так	Так
Послуги фізичної культури та спорту	Так	Так
Медичні	Так	Так
Санаторно-оздоровчі	Немає	Немає
Ветеринарні	Так	Так
Послуги правового характеру	Так	Так
Послуги системи освіти	Так	Так
Соціальні	Так	Так

Джерело: авторська розробка

Галузі та професії, до яких застосовується тип роботи у «хмарі» та на цифровій платформі

Галузь застосування	Частка тих, що працюють дистанційно	Професія (стосовно дистанційної зайнятості)
Послуги в галузі транспорту й перевезень	9%	– Менеджер з логістики; – митник; – координатор служби доставки; – диспетчер; – категорійний менеджер; – оператор складу (оператор ПК).
Фінансові послуги	8%	– Фінансовий аналітик; – брокер; – трейдер; – аудитор; – економіст; – фахівець договірної відділу; – бухгалтер.
Державні послуги	16%	– Провідний консультант; – аналітик; – соціолог; – юрист; – PR-менеджер; – сервісний інженер; – фахівець з моніторингу; – консультант.
Послуги страхування та консалтингу	8%	– Експерт-оцінювач; – спеціаліст зі страхування; – менеджер консультаційних проєктів; – податковий консультант; – юрист; – менеджер по роботі з клієнтами.
Ділові інформаційні послуги	23%	– IT-спеціаліст; – IT-фахівець з додатками; – програміст по базі (Big Data); – фахівець у «хмарних» технологіях.
Інші послуги	36%	– Юрист; – менеджер з персоналу; – маркетолог; – фахівець з проєктного управління.

Джерело: сформовано авторами на основі [6]

них послуг (послуг аналогічних засобів розміщення) та санаторно-оздоровчих послуг. При цьому ймовірність застосування дистанційної зайнятості за допомогою ІКТ під час надання послуг є меншою, але не значно, а саме п'ять з п'ятнадцяти видів послуг.

Якщо говорити про кількісну оцінку цього явища, то використання дистанційної зайнятості в сучасній вітчизняній сфері послуг, зокрема за допомогою ІКТ, за оцінкою авторів, є таким: дистанційна зайнятість за допомогою ІКТ і технології штучного інтелекту застосовується більш ніж у 70% видів послуг.

Огляд процесів інформатизації зайнятості в умовах цифрової трансформації бізнесу, а також підприємницької діяльності показує, що у всіх секторах і галузях економіки України та її регіонів відбувається все більш активне використання комп'ютерної техніки та мережі Інтернет, «хмарних» технологій, які здійснюють істотний вплив на структуру виробництва й споживання послуг, удосконалюють та видозмінюють традиційні послуги. Однак, незважаючи на активне зростання застосування ІКТ у сфері послуг, існують серйозні стримуючі фактори як на національному, так і на регіональному рівнях.

Порівняльний аналіз динаміки цих обмежень, що впливають на результативність сфери послуг, за 2015–2019 рр. дав змогу авторам виділити обмеження зі знаком «мінус», вплив яких зменшився. У цій групі можна визначити недолік кваліфікованого персоналу; прагнення до підвищення «цифрової грамотності» людей віком від 15 до 60 років; наявний рівень оподаткування. У групі обмежень зі знаком «плюс», вплив яких найбільше зріс, явно виділяється фактор недостатнього попиту на використання ІКТ у сегменті високопрофесійних послуг [6]. Слід зазначити, що за результатами дослідження авторів роботи «Проблеми розвитку сфери послуг України» з'ясовано, що вікова група з 18 років до 45 років значною мірою адаптована до застосування інструментів цифровізації та практично готова до віддаленої роботи [7].

Дослідження взаємозв'язків у сфері послуг між такими явищами, як ІКТ, професії сфери послуг, зайнятість, дає змогу підійти до відповіді на досить складне питання про основні види діяльності, до яких може застосовуватись дистанційна зайнятість за допомогою ІКТ та інструментарію інноваційно-інформаційної моделі розвитку сфери послуг, що показує такі галузі та професії, до яких застосовується тип роботи у «хмарі» і на цифрових платформах. Результати експертного аналізу наведено в табл. 2.

З наведеної таблиці бачимо, що серед основних професій у сферах надання послуг, до яких може бути застосовано тип із застосуванням ІКТ, можна виділити ділові інформаційні послуги та інші послуги, де дистанційно можуть працювати від 23% до 36% працівників. У сфері надання державних послуг дистанційно можуть працювати 16% працівників, а в інших сферах, пов'язаних з різноманітними транспортними, фінансовими послугами, – від 8% до 9% працівників.

Розглянемо застосовність ІКТ у сфері послуг в окремому регіоні України, а саме у Дніпропетровській області.

У табл. 3 представлено коефіцієнт застосовності інструментарію ІКТ в організації сфери послуг Дніпропетровського регіону (за видами економічної діяльності).

З наведеної таблиці бачимо, що у Дніпропетровському регіоні під час організації послуг у різних наведених сферах коефіцієнт застосовності такого інструментарію ІКТ, як ПК, складає від 88,3 до 99,3; у локальних обчислювальних мережах – від 44,6 до 92,1; в електронній пошті – від 68,3 до 98,4; у глобальних інформаційних мережах – від 74,1 до 95,1.

Згідно з дослідженнями “J’son & Partners Consulting”, професії працівників (від загальної кількості опитаних) з можливістю дистанційної зайнятості поширені в такому співвідношенні:

- програміст – 51%;
- співробітник служби підтримки клієнтів – 38%;

Таблиця 3

Коефіцієнт застосовності інструментарію ІКТ в організації сфери послуг Дніпропетровського регіону (за видами економічної діяльності)

	ПК	ЕОМ інших типів	Локальні обчислювальні мережі	Електронна пошта	Глобальні інформаційні мережі	з них мережа Інтернет	зокрема, широкопasmовий доступ	Сума
Всього	94,8	23,6	76,7	89,1	90,1	88,4	83,2	545,9
Зв'язок	99,3	40,6	91,8	98,4	95,1	94,8	92,1	612,1
Вища професійна освіта	98,9	31,8	92,1	94,3	95,1	97,9	93,1	606,2
Фінансова діяльність	97,2	40,2	87,4	94,3	93,9	94,1	92,8	599,9
НДДКР	97,9	30,6	84,7	94,1	94,4	94,2	90,9	586,8
Охорона здоров'я, надання соціальних послуг	97,0	19,1	83,6	93,8	93,6	95,4	90,1	572,6
Оптова та роздрібна торгівля	92,4	20,6	74,3	90,4	91,6	91,4	86,7	547,4
Будівництво (зокрема, проектування)	94,8	18,6	75,1	90,8	91,3	90,8	84,3	545,7
Транспортні послуги	98,1	17,2	70,6	91,6	93,3	79,1	79,8	529,7
Державне управління, соціальне страхування	93,5	20,8	80,8	88,4	89,1	83,4	77,9	533,9
Виробництво та розподілення електроенергії, газу, води	91,9	19,9	70,6	85,8	86,5	86,1	75,4	516,2
Операції з майном, консалтинг, аутсорсинг	88,4	16,4	64,8	79,1	80,3	78,4	73,9	481,3
Послуги в галузі культури, спорту, туризму	88,3	7,3	44,6	68,3	74,1	75,2	61,4	419,2

Джерело: авторська розробка

- дизайнер (веб-дизайнер) – 27%;
- аналітик (бізнес-аналітик) – 15%;
- співробітник фінансового департаменту – 15%;
- фахівці з консультування високопрофесійних послуг (фінансовий консультант, юрист-консультант, маркетинговий консультант, фахівець аутсорсингу і бенчмаркінгу) – 15%;
- інші – 24% [8].

Слід зазначити, що ці професії активно застосовуються у сфері послуг, як високотехнологічних, так і високопрофесійних, отже, можна говорити про те, що сфера послуг (по всьому сектору) є найбільш інноваційно-інформаційним сектором цифрової економіки щодо застосування інноваційних методів, ІКТ і практик зайнятості, є найбільш доступною дистанційною формою зайнятості під час застосування ІКТ. Таким чином, можемо стверджувати, спираючись на дослідження таких провідних фахівців у сфері послуг, як Б.М. Данилишин, В.І. Куценко, Л.В. Тимошенко, В.І. Дубницький, О.В. Батура, що практично будь-яка організація або підприємницька структура, в діяльності якої активно використовуються як виробничі інструменти ПК та Інтернет, може певну частину послуг надавати за допомогою дистанційної зайнятості працівників, а також вести свою діяльність у «хмарі».

Висновки і пропозиції. З появою «хмарних» технологій в Україні, а також активним застосуванням форм дистанційної зайнятості розвиток отримали нові види й типи високотехнологічних і високопрофесійних послуг, які реалізуються за допомогою ІКТ. Визначені явища обумовлюють формування інноваційно-інформаційних моделей розвитку у сфері послуг національної та регіональної економіки. Під час застосування дистанційної форми зайнятості досить глибоко, а в окремих ситуаціях радикально видозмінюються принципи організації офісної роботи й функціонування робочих місць, що характеризується зростанням ступеня розуміння «нової природи» робочих місць, а також створюються нові тренди й нові інноваційно-інформаційні простори під час надання послуг, все більше професій і спеціальностей набувають можливостей надання послуг дистанційно за допомогою ІКТ, наприклад тенденція надання освітніх або медичних послуг за дистанційною формою під час карантину, пов'язаного з пандемією коронавірусу.

Література:

1. Буров В.Ю., Батиев Г.А., Дондокова Б.Б. и др. Малое предпринимательство и цифровая экономика: перспективы и проблемы. Чита : ЗаБГУ, 2018. 221с.
2. Восколович Н.А. Сущность и специфика информационных услуг. URL: https://studme.org/231997/marketing/informatsionnye_uslugi1#654 (дата звернення: 25.10.2020).
3. World Trade Organization. Statistics on trade in commercial services. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statistics_e/tradeserv_stat_e.htm (дата звернення: 25.10.2020).
4. Ark B., Inklaar R., McGuckin R.H. The Constitution of ICT-using Industries to Productivity growth: A Comparison of Canada, Europe and United States. *International Productivity Monitor*. 2003. № 6. P. 56–63.
5. NIST, 2011 “Cloud Computing is a model for enabling ubiquitous convenient on-demand network access to a shared pool of configurable computing resources”, p. 6.
6. Колосова Р.П., Дегтярев А.В. Дистанционная занятость в сфере услуг. *Социально-экономические проблемы развития отдельных*

- отраслей сферы услуг* : сборник статей / под ред. Н.А. Восколович, И.Н. Молчанова. Москва : МГУ им. М.В. Ломоносова, 2017. С. 34–53.
7. Батура О.В., Новікова Л.Ф., Парена В.А. Проблеми розвитку сфери послуг в Україні : монографія. Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2004. 150 с.
8. Російська та світова аналітика. URL: https://json.tv/en/ict_telecom_analytics (дата звернення: 25.10.2020).
9. Дубиницький В.І., Комірна В.В., Чуприна Н.М. та ін. Актуальні проблеми розвитку сфери послуг : монографія / за наук. ред. В.Л. Тимошенко. Донецьк : Юго-Восток, 2014. 316 с.
10. Данилишин Б.М., Куценко В.І., Остафійчук Я.В. Сфера та ринок послуг у контексті соціальної модифікації суспільства : монографія. Київ : РВПС НАН України ; ЗАТ «Нічлава», 2005. 327 с.
11. Лебедева О.А. Послуги: сутність і класифікація. *Вісник ДонНУЕТ ім. Туган-Барановського*. 2008. № 4. С. 146–154.
12. Лихопок Д.П. Особливості управління підприємствами сфери професійних послуг. *Науковий вісник Одеського національного університету імені І.І. Мечникова*. 2019. Т. 24. Вип. 5(78). С. 91–96.

References:

1. Burov V.Yu., Batiev G.A., Dondokova B.B. (2018) *Maloye predprinimatel'stvo i tsifrovaya ekonomika: perspektivy i problemy* [Small Business and Digital Economy: Prospects and Challenges]. Chita: Zabgu. (in Russian)
2. Voskolovich N.A. *Sushchnost' i spetsifika informatsionnykh uslug* [The essence and specificity of information services]. Available at: https://studme.org/231997/marketing/informatsionnye_uslugi1#654 (accessed 25 October 2020).
3. World Trade Organization. Statistics on trade in commercial services. Available at: https://www.wto.org/english/res_e/statistics_e/tradeserv_stat_e.htm (accessed 25 October 2020).
4. Ark B., Inklaar R., McGuckin R.H. (2003) The Constitution of ICT-using Industries to Productivity growth: A Comparison of Canada, Europe and United States. *International Productivity Monitor*, no. 6, pp. 56–63.
5. NIST, 2011 “Cloud Computing is a model for enabling ubiquitous convenient on-demand network access to a shared pool of configurable computing resources”, p. 6.
6. Kolosova R.P., Degtyarov A.V. (2017) *Dstantsionnaya zanyatost' v sfere uslug* [Distance occupation in the sphere of services]. *Sotsial'no-ekonomicheskiye problemy razvitiya otdel'nykh otrasley sfery uslug*, pp. 34–53.
7. Batura O.V., Novikova L.F., Parena V.A. (2004) *Problemy rozvytku sfery posluh v Ukrayini* [Problems of development of the sphere of services in Ukraine]. Dnipropetrovsk: Science and Education.
8. Russian and world analytics. Available at: https://json.tv/en/ict_telecom_analytics (accessed 25 October 2020).
9. Dubinitskiy V.I., Komirna V.V., Chuprina N.M. (2014) *Aktual'ni problemy rozvytku sfery posluh* [Actual problems of development sphere of services]. Donetsk: Jughovostok. (in Ukrainian)
10. Danilishin B.M., Kutsenko V.I., Ostafiychuk Ya.V. (2005) *Sfera ta rynek posluh u konteksti sotsial'noyi modyfikatsiyi suspil'stva* [Sphere of services in the context of social modification of the success]. Kyiv: RVPS NAN Ukrainy ; ZAT «Nichlava». (in Ukrainian)
11. Lebedeva O.A. (2008) *Posluhy: sutnist' i klasyfikatsiya* [Services: daily life and classification]. *Visnyk DonNUET im. Tugan-Baranovskoho*, no. 4, pp. 146–154.
12. Lykhopok D.P. (2019) *Osoblyvosti upravlinnya pidpryyemstvamy sfery profesiynykh posluh* [Features of the management of enterprises in the sphere of professional services]. *Naukovyy visnyk Odes'koho natsional'noho universytetu imeni I.I. Mechnykova*, vol. 24, issue 5(78), pp. 91–96.

Аннотация. В статье приведен анализ факторов, которые развивают сферу услуг под влиянием цифровой трансформации экономики, а также факторов, которые ее сдерживают. Исследована возможность влияния информационно-коммуникационных технологий (ИКТ) на осуществление деятельности структур сферы услуг. Рассмотрена проблема ИКТ касательно применения дистанционной занятости и работы в «облачных» технологиях как инновационно-информационном типе занятости, характерном для переходного периода экономики от постиндустриальной к цифровой, который формируется при росте использования ИКТ. Сделан акцент на проблематике взаимосвязей между перспективами развития дистанционной формы занятости в сфере услуг, ее роли в сервисной цифровой экономике, а также применимости в этой форме занятости ИКТ в целом и «облачных» технологий в частности. Рассчитан коэффициент применимости инструментария ИКТ в организациях сферы услуг Днепропетровского региона (по видам экономической деятельности).

Ключевые слова: сфера услуг, классификация услуг, цифровая трансформация экономики, инновационно-информационная система развития, информационно-коммуникационные e-технологии, дистанционная форма занятости.

Summary. The modern service sector is a dynamic multifunctional complex of industries and business structures that are part of national and regional economies, interconnected with the global economic space in the context of digital transformation of economies and business. The level of development of the service sector largely determines the level and quality of life of the population. In the context of the digital economy in Ukraine and its regions, the share of knowledge-intensive labor in the service sector increases: in high-tech and highly professional activities (financial, business, innovation and information, business services). Outsourcing is used to transfer jobs of administrative support, financial operations, computer and mathematical support, etc., which allows minimizing the cost of the regional infrastructure of the service sector. The aim of the work is to find out the impact of ICT on the organization of the service sector, including assessing the possibility of developing distance employment in the context of the digital transformation of Ukrainian economy and its regions, including through the wider use of ICT. In this paper, the authors analyze both the factors that develop the service sector under the influence of the digital transformation of the economy, and the constraints on the service market. This concept explores the possibility of the influence of information and communication technologies on the implementation of the activities of structures in the service sector. At the same time, the problem of ICT is considered, in terms of the use of distance employment and work in “cloud” technologies as an innovative and informational type of employment, characteristic of the transition period from the post-industrial economy to the digital economy, which is formed with an increase in the use of ICT. Emphasis is placed on the problems of interconnection: the prospects for the development of remote forms of employment in the service sector, its role in the service digital economy, as well as the applicability of ICT in this form of employment in general and “cloud” technologies in particular. The coefficient of applicability of ICT tools in organizations in the service sector of the Dnipropetrovsk region (by type of economic activity) has been calculated.

Keywords: service sector, classification of services, digital transformation of the economy, innovation and information development system, information and communication e-technologies, distance employment.